

Stort fjernkølingsprojekt venter kun på startskuddet fra politikerne

Københavns Energi vil forsyne virksomhederne omkring Kongens Nytorv med fjernkøling.

FJERNKØLING

Af journalist Lone Völcker,
Dansk Fjernvarme

Verdens førende fjernvarmeland, Danmark, halter fælt bagefter, når det gælder fjernkøling. Vi har hørt det masser af gange, og deltagerne i Københavns Energis seminar om fjernkøling, der blev afholdt i forbindelse med en miljøfestival for nylig, fik endnu en gang bekræftet, hvor galt det står til.

I et søjlediagram over fjernkølingens udbredelse i Europa tårner lande som Frankrig, Sverige og Tyskland sig op, mens Danmark ligger og trykker sig på næstsidspladsen af de 14 lande, der er målt på. Tallene stammer fra Ecoheatcool projektet, som den europæiske fjernvarmeorganisation, Euroheat & Power, har gennemført for blandt andet at vise potentialet for fjernkøling.

Danmarks dårlige placering skyldes ikke manglende interesse. Den har været der i mange år, og siden 1999 har et absorptionskøleanlæg i al fredsommelighed leveret køling til en række virksomheder i det indre København. Køleanlægget, der står i kælderen hos Egmontkoncernen ser ikke ud af noget særligt, men har i næsten 10 år leveret stabil køling til Egmont og flere virksomheder i nabolaget. Samtidig har anlægget opfyldt en anden vigtig funktion, nemlig at give Københavns Energi værdifuld viden, som kan overføres til betydeligt større køleanlæg.

Den erfaring har selskabet i dag, og nu kunne Københavns Energi godt

tænke sig at overføre succesen til stor skala og forsyne rigtig mange virksomheder med fjernkøling, der er lige så fleksibel og miljøvenlig, som den fjernvarme, de allerede modtager.

Kongens Nytorv er klar

Syv områder i København er udpeget som oplagte fjernkølingsområder, og et projekt, der omfatter en række store virksomheder omkring Kongens Nytorv, er helt klar. Virksomhederne er interesserede i at være med, økonomien er i orden, og miljøet tilgodeses. Der er reelt kun én grund til, at gravemaskinerne ikke allerede er gået i gang: Lovgivningen.

Til trods for, at fjernkøling matcher regeringens strategi på energiområdet perfekt, forhindrer bestemmelser i kommunalfuldmagten kommunale forsyningsvirksomheder som Københavns Energi i at levere fjernkøling.

Men projektleder Jan Høgh fra Københavns Energi er fuld af fortrøstning til, at den politiske vilje er til stede, og at det alene er et spørgsmål om tid, før lovgivningen falder på plads.

Han kan umiddelbart nævne en række grunde til, at politikerne skal give grønt lys, og at de skal gøre det meget snart.

- Ved at bruge noget af overskudsvarmen om sommeren opnås en synergieffekt, fordi der er behov for mest køling, når varmebehovet er lille.
- Det er muligt at bruge lokale ressourcer, som ellers ville blive spildt.
- Undersøgelser viser, at fjernkølingsprojektet på Kongens Nytorv vil

udnytte energien langt mere effektivt, end det er muligt med individuel køling.

- Elforbruget til køling af de virksomheder, der indgår i Kongens Nytorvprojektet vil falde med 80 procent, og CO₂-udledningen vil årligt nedbringes med 3.000 ton, hvilket svarer til 2/3 af den udledning, den nuværende køling medfører.

EU vil have fjernkøling

Fjernkøling har høj prioritet i EU, og selvom der ikke er et decideret lovkrav om anvendelse af fjernkøling, er der EU-direktiver, der foreskriver "at fjernvarme og fjernkøling skal fremmes i Europa".

Hvordan de gode intentioner kan overføres til virkeligheden, arbejdes der på i EU-projektet, "Summerheat", hvor blandt andet Københavns Energi og den Europæiske fjernvarmeorganisation, Euroheat & Power, deltager.

Under overskriften "Europæiske perspektiver for fjernkøling" fortalte Kaj Leonhart Petersen fra Energy Consulting Network om baggrunden for Summerheat-projektet.

- Vi kan se, at der er et stigende behov for køling, både til komfort og til serverkøling. I USA har 80 procent af alle bygninger køling. I Danmark køles mindre end 50 procent, men tallet er på vej op.

Behovet for køling er altså til stede, og så er fjernkøling langt at foretrække frem for individuelle løsninger.

- Fjernkøling er den bedste løsning, blandt andet fordi man kan bruge vedvarende energi og dermed udlede mindre CO₂. Det er muligt at udnytte

den eksisterende energiforsyning og anvende overskudsvarme fra kraftvarmeverkerne om sommeren, når behovet for varme ikke er så stort, sagde Kaj Leonhart Petersen.

Sverige satser på fjernkøling

Sverige er som nævnt blandt de førende lande i Europa, når det gælder udbredelsen af fjernkøling. Måske overraskende i betragtning af beliggenheden langt mod nord, men på grund af klimaforholdene er kølebehovet i Sverige faktisk stort, forklarede Göran Arvidsson fra Capital Cooling Europe, der også havde et indlæg på miljøfestivalen i København.

Det svenske fjernkølingseventyr startede i 1992, da Stockholms Energi fik en forespørgsel fra et stort indkøbscenter i Stockholms centrum om levering af fjernkøling. Kølebehovet i byen var voksende og medførte tilmed et

øget behov for el på grund af elbaseret køling. På den baggrund blev det besluttet at forsyne Stockholm med fjernkøling, og den første køling blev leveret i 1995.

Siden har fjernkølingen bredt sig til resten af Sverige, og kapaciteten i vores naboland er i dag oppe på 550 MW. Yderligere 170 MW er under opførelse.

Når det er gået så hurtigt med udbredelsen af fjernkøling i Sverige, hænger det ifølge Göran Arvidsson sammen med, at svenskerne er vant til at have fjernvarme.

- Ved indførelsen af fjernkøling er det meget værdifuldt, at der er en fjernvarmekultur i forvejen, fordi det betyder, at kunderne er vant til at købe varme fra en leverandør, sagde Göran Arvidsson.

Han fortalte, at de svenske kunder

er glade for fjernkølingen, som frigør dyre kvadratmeter erhvervslejemål. Et individuelt fjernkølingsanlæg fylder typisk, hvad der svarer til tre parkeringspladser, og den plads kan virksomheder med knap plads nemt finde anvendelse for, når kølingen outsources. Samtidig ligger prisen på fremtidig kølig fast i modsætning til som tidligere at svinge med elprisen. Erhvervsvirksomhederne omkring Kongens Nytorv er ifølge Københavns Energi meget interesserede i at kunne høste de samme fordele, som virksomheder på den anden side af Øresund. Indtil det forhåbentlig bliver en mulighed, må de fortsætte med køling, der er en belastning for både økonomien og miljøet.

lv@danskfjernvarme.dk

Kongens Nytorv-projektet er det første store køleprojekt, Københavns Energi vil gennemføre i København. Fordelene ved området er, at der er mange interesserede kunder på et begrænset område. Desuden vil det være muligt at udnytte en gammel kølevandsledning og arealer fra Gothersgadeværket, som Københavns Energi ejer. Illustration: Københavns Energi.